

Asia: VN/23894/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tuloverolain 119 ja 124 §:n muuttamisesta sekä rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 7 ja 15 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kalevi Sorsa -säätö kiittää mahdollisuudesta antaa asiasta lausunto valtiovarainministeriölle. Esityksellä toimeenpantaisiin pääministeri Petteri Orpon hallituksen keväällä 2025 tekemä päätös alentaa yhteisöveroprosenttia kahdella prosenttiyksiköllä 18 prosenttiin vuoden 2027 alusta. Lisäksi esityksellä alennettaisiin verokantaa vastaavasti lähdeverotuksessa sekä pidennettäisiin tappioiden vähennysoikeutta 25 vuoteen.

Emme kannata esitettyjä muutoksia seuraavin perustein. Olemme käsitelleet perusteluja tarkemmin jäljempänä kohdittain:

1. Esitys on ristiriidassa julkisen talouden sopeutustavoitteen kanssa. Esitysluonnoksen vaikutusarvion mukaan yhteisöveronalennus pienentää vuosittaista verotuottoa staattisesti arvioiden noin 832 miljoonalla eurolla. Esitys tappioiden vähennysajan pidentämisestä voisi pienentää verotuottoja 100 miljoonalla eurolla. Toimet siis heikentäisivät julkista taloutta merkittävästi tilanteessa, jossa on parlamentaarisesti alustavasti sovittu sopeuttaa julkista taloutta 8–11 miljardilla eurolla vuoteen 2031 mennessä. Esitys on myös ristiriidassa sen kanssa, että julkisen talouden alijäämän ennustetaan olevan vuonna 2027 noin 3,5 prosenttiyksikköä (n. 10 mrd. €) korkeampi kuin Orpon hallitusohjelman tavoittelema -1 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Kummallakaan esityksellä ei myöskään ole sellaisia olennaisia positiivisia yhteiskunnallisia vaikutuksia (ks. kohdat 2–4), joilla alijäämän kasvattamista voisi perustella.
2. Esitys on ristiriidassa sille asetetun investointien kasvutavoitteen kanssa. Tutkimusten perusteella yhteisöveron alentaminen on tehoton keino vauhdittaa investointeja tai kasvua. Näitä vaikutuksia ei saada myöskään pidentämällä tappioiden vähennysoikeutta.

3. Esitys lisää taloudellista eriarvoisuutta ja hyödyttää suuryritysten ulkomaisia omistajia. Yhteisöjen omistus keskittyy varakkaimmille. Lähes puolet kotitalouksien saamasta veronalennuksen hyödystä kertyy suurituloisimmalle yhdelle prosentille. Lisäksi ehdotus hyödyttää merkittävästi suomalaisten yhteisöjen ulkomaisia omistajia. Esityksestä puuttuu lisäksi tarkempi arvio sen vaikutuksista tulonjakoon sekä ulkomaisiin omistajiin. Vaikutusarviolaskelmat oli syytä tehdä lopulliseen esitykseen, sillä esitys hyödyttää merkittävästi vain pientä joukkoa veronmaksajista.

4. Esitys johtaa haitalliseen verosuunnitteluun ja lisää hallinnollista taakkaa. Yhteisöveron alentaminen pahentaa niin kutsuttua tulonmuuntoa, kun se alentaa osinkojen efektiivistä verotusta suhteessa palkkatuloon. Tutkimusten mukaan tulonmuunto haittaa investointeja ja aiheuttaa hallinnollisia kuluja. Lisäksi tappioiden vähennysoikeuden pidentäminen lisää yritysten ja Verohallinnon hallinnollista taakkaa, kun tappioita pitää seurata jopa 25 vuotta niiden syntymisestä. Lisäksi se voi johtaa haitalliseen verosuunnitteluun, jossa yritysten vanhoista tappioista syntyy kauppatavaraa, kun niiden avulla voi välttää veroja.

1. Esitys on ristiriidassa julkisen talouden sopeutustavoitteen kanssa

Esityksen vaikutusarvion mukaan yhteisöveronalennus pienentää vuosittaista verotuottoa staattisesti arvioiden noin 832 miljoonalla eurolla. Esitys tappioiden vähennysajan pidentämisestä voisi pienentää verotuottoja 100 miljoonalla eurolla. Lisäksi yhteisöveronalennus kasvattaa hieman osinkoja ja niistä kertyviä veroja (arvio 15–20 milj. €). Vastaavasti yhteisöjen lähdeveron alentaminen pienentää hieman lähdeverotuloja (arvio 2 milj. €).

Esitys siis heikentää julkista taloutta merkittävästi. Esimerkiksi yhteisöveronalennuksen vaikutukset voivat nousta ennen pitkää vielä suuremmiksi, jos talous kääntyy päätöksestä huolimatta kasvuun tai tulonmuunto yleistyy. Tutkimustiedon perusteella esityksellä ei ole merkittäviä positiivisia vaikutuksia esimerkiksi kasvuun, investointeihin tai muuhun talouteen (ks. kohta 2). Sen sijaan se hyödyttää merkittävästi varakkaimpia suomalaisia sekä ulkomaalaisia omistajia tilanteessa, jossa pieni- ja keskituloisilta on leikattu merkittävästi (ks. kohta 3). Lisäksi se voi lisätä verosuunnittelua ja hallinnollista taakkaa (ks. kohta 4). Esitystä voi hyvällä pitää hyvin kyseenalaisena tilanteessa, jossa julkinen talous on tiukoilla ja julkisista varoista sekä veroista tulisi päättää erityisen vastuullisesti.

2. Esitys on ristiriidassa sille asetetun investointien kasvutavoitteen kanssa

Esityksen tavoitteena on parantaa yritysten toimintaedellytyksiä sekä tukea investointien kasvua ja yrittäjyyttä. Esityksen sisältö on ristiriidassa näiden tavoitteiden kanssa.

Verotutkimuksen huippuyksikön vuonna 2024 tekemän laajan tutkimuskatsauksen perusteella ”yhteisö- ja osinkoverojen alentaminen kaikilta yrityksiltä on tehoton tapa vaikuttaa investointeihin ja kasvuun” (1). Sama johtopäätös tehtiin laajassa kansainvälisessä koontitutkimuksessa (2) vuonna

2022 sekä tuoreessa Euroopan komission tutkimuskatsauksessa (3). Pieniä yrityksiä koskeneessa suomalaisessa tutkimuksessa (4) havaittiin vuonna 2022, että täällä aiemmin tehdyt merkittävät yhteisöveronalennukset eivät vaikuttaneet olennaisesti investointeihin. Ei ole myöskään näyttöä siitä, että tappioiden vähennyskelpoisuuden pidentäminen kymmenestä vuodesta vaikuttaisi mitenkään kasvuun.

Lakiluonnoksen luvussa 4.2.4 on tuotu esiin, että yhteisöveron alennuksen toivottuihin kasvuvaikutuksiin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toisaalta luvussa 2 on todettu, että yhteisövero olisi ”olennaisessa asemassa” investointien kasvattamisessa (lakiluonnos s. 4), mikä on ristiriidassa varsinaisen vaikutusarvioita koskevan luvun 4.2.4 kanssa.

Kyseisessä luvussa 4.2.4 on myös käsitelty aihetta koskevaa tutkimusta varsin suppeasti viittaamalla yhteen varsin vanhaan suomalaiseen tutkimukseen (5) ja vielä vanhempaan kansainväliseen tutkimukseen (6). Tätä osiota olisi syytä täydentää tuoreemmalla tutkimuskirjallisuudella, joka antaa aiempaa luotettavamman kuvan yhteisöveron vaikutuksista talouteen. Siksi arvioita esityksen kasvuvaikutuksista olisi aiheellista tarkastaa muun muassa edellä tässä lausunnossa viitattuihin tutkimuksiin ja niissä viitattuihin muihin tutkimuksiin perustuen (7). On tärkeää, että eduskunta voi nojata päätöksensä kattavaan tutkimustietoon, jos esitys annetaan sille myöhemmin.

Edeltävien tutkimusten perusteella voidaan myös todeta, ettei yhteisöveronalennus rahoita itse itseään veronalennuksen vuoksi kasvavilla verotuloilla. Esitysluonnoksessa onkin laskettu ministeriön edellisvuonna kehysriihtä varten tekemää itserahoitusarviota (60 %) esityksen itserahoitusasteesta merkittävästi (34–46 %). Kuten esityksessä on todettu, uusikin arvio on kuitenkin edelleen epävarma. Sen luotettavuutta laskee olennaisesti, että se on nojattu yksittäiseen hyvin vanhaan tutkimukseen. Lisäksi on avoimen päätöksenteon kannalta ongelmallista, ettei arviolaskelman tarkempia perusteluja tai oletuksia ole tuotu esiin. Tämä olisi aiheellista korjata lopullisessa esityksessä.

Yhteisöveronalennus ei siis rahoita itseään, ja esityksessä esitetty arviota voidaan edelleen pitää korkeana suhteessa tuoreempaan tutkimukseen (ks. viittaukset edellä). Kahden prosenttiyksikön yhteisöveronalennuksella ei myöskään ole olennaista vaikutusta voitonsiirtoon, sillä tällaisen verosuunnittelun kustannukset ovat merkittävät. Monikansallisten yritysten ei kannata muuttaa liiketoimintamallejaan pienen Suomen veronalennuksen vuoksi varsinkin, kun joissain muissa maissa verokannat ovat yhä edelleen alempia. Tähän asti voitonsiirtoa on tehty lähinnä maihin, joiden verotus on ollut lähellä nollaa. Lisäksi vuonna 2024 toimeenpantu 15 prosentin minimivero ja muut EU-tason toimet ovat esimerkiksi OECD:n arvioiden mukaan jo ennestään vähentäneet merkittävästi voitonsiirron mahdollisuuksia. Voitonsiirtoon on ylipäänsä helpointa puuttua kansallisesti kohdennettumilla toimilla, kuten tiukentamalla monikansallisia yrityksiä koskevaa korkovähennysrajoitusta (EVL 18 a ja b §).

On myös syytä todeta, että yhteisöverokantojen ja varsinkin tosiasiallisten verokantojen lasku on tasaantunut ja Suomen 20 prosentin verokanta on edelleen kilpailukykyisellä tasolla . OECD:n tilastojen mukaan sen jäsenmaiden keskimääräinen nimellinen yhteisöverokanta jopa nousi vuonna 2025 hieman 21,2 prosenttiin vuoden 2024 21,1 prosentista. Esimerkiksi Iso-Britanniassa ja Virossa on viime vuosina korotettu merkittävästi yhteisöverokantaa. Suomen päätös olisi ristiriidassa myös sen kanssa, että esimerkiksi komissio ja OECD ovat viime vuosina suosittaneet yleisten yhteisöveronalennusten sijaan mieluummin kohdennetumpia kannustimia investointien vauhdittamiseksi .

3. Esitys lisää taloudellista eriarvoisuutta ja hyödyttää suuryritysten ulkomaisia omistajia

Kuten esityksessä on tuotu esiin, yhteisöveron alentaminen hyödyttää ennen muuta suurituloisimpia, jotka omistavat selvästi suuremman osuuden yrityksistä. Siksi se myös kasvattaisi tulo- ja varallisuuseroja. Tätä ei voi pitää perusteltuna etenäkään tilanteessa, jossa viime vuosien sopeutustoimet ovat kohdistuneet eniten pieni- ja keskituloisiin. Heihin kohdistuvat leikkaukset vaikuttavat myös suorimmin kuluttamiseen ja siten kasvuun ainakin lyhyellä aikavälillä.

Esityksen tulonjakovaikutusarvioita olisi myös syytä tarkentaa esimerkiksi arvioimalla vaikutusten jakautumista eri tulokymmenyksiin ja tuloprosentteihin. Vuonna 2024 julkaistussa raportissamme arviointiin Tilastokeskuksen aineiston avulla, että jopa 45 prosenttia yhteisöveromuutoksen staattisesta vaikutuksesta kohdistuisi suurituloisimpaan prosenttiin ja vaikutus kohdistuisi miltei kokonaan suurituloisimpaan kymmenykseen . Esityksessä olisi myös syytä arvioida, kuinka suuri osa veronalennuksen hyödystä valuu suomalaisten yhtiöiden ulkomaisille omistajille. Osuus on todennäköisesti merkittävä, sillä esimerkiksi suomalaisten pörssiyritysten omistuksesta yli puolet on ulkomailla. Huhtikuussa 2026 ulkomaalaisomistusten markkina-arvo oli Euroclearin tilastojen mukaan lähes 200 miljardia euroa.

4. Esitys lisää hallinnollista taakkaa ja johtaa haitalliseen verosuunnitteluun

Suomessa yhteenlaskettu osinko- ja yhteisövero eli niin kutsuttu integroitu osinkovero on tällä hetkellä noin 26 prosenttia, kun osinko saadaan huojennettuna listaamattomasta yhtiöstä 7,5 verokannalla ja yhteisövero on 20 prosenttia. Ylin marginaalivero ansiotulosta taas on noin 46 prosenttia, kun huomioidaan pelkästään valtion ylin ansiotuloveroasteikko (37,5 %) sekä keskimääräinen kunnallisvero (7,57 %) ja kirkollisvero (1,38 %) . Toisin sanoen vero voi joissain tilanteissa olla miltei puolet alempi, jos tulon nostaa yhtiön kautta. Tämä on johtanut Suomessa laajaan tulonmuuntoon, joka haittaa taloutta ja johtaa epätasapuoliseen verotukseen, jossa samasta tulosta maksetaan joissain tilanteissa selvästi eri suuruista veroa . Yhteisöveronalennus pahentaisi tilannetta, sillä sen seurauksena integroitu osinkovero putoaisi noin 24 prosenttiin.

Myös esitys tappioiden vähennysajan pidentämisestä lisää verosuunnittelua, jossa aiemmin eri liiketoiminnassa syntyneitä tappiota yritetään vähentää muusta liiketoiminnasta syntyvistä voitoista esimerkiksi yritysjärjestelyjen ja yrityskauppojen avulla. Tappioista syntyy aiempaa todennäköisemmin kauppatavaraa, kun niiden ostamisesta osana yrityskauppaa voi hyötyä verotuksellisesti. Tappioiden vähentämisaikojen pidentäminen nykyisestä 10 vuodesta on tarpeetonta myös siksi, että normaali liiketoiminta kääntyy aina kannattavaksi paljon 10 vuotta nopeammin. Tappioita on mahdollista siirtää jo nyt jonkin verran muun muassa poistojen ja muiden tulon sekä menon jaksottamista koskevien järjestelyjen avulla. Tappioiden vähennysajan pidennys johtaa tilanteeseen, jossa vanhat tappiot on huomioitava kirjanpidossa ja Verohallinnon järjestelmissä peräti 25 vuoden ajan. Tästä ja lisääntyvästä verosuunnittelusta aiheutuu tarpeettomia hallinnollisia kustannuksia ja verojärjestelyjä.

Kunnioittaen,

Lauri Finér

toiminnanjohtaja

Jussi Systä

talouspoliittinen asiantuntija

Viittaukset:

(1) Harju, Koivisto ja Matikka (2024): FIT #8/2024: Mitä uutta tiedämme yritysverojen vaikutuksista? Saatavilla: <https://verotutkimus.fi/fit-8-2024-yritysverojen-vaikutuksista/>

(2) Gechert ja Heimberger (2022): Do corporate tax cuts boost economic growth? Saatavilla: <https://doi.org/10.1016/j.euroecorev.2022.104157>

(3) Euroopan komissio (2026): Corporate Income Taxation and Investment: A Review of Empirical Findings and Policy Issues in the EU Context. Saatavilla: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/corporate-income-taxation-and-investment-review-empirical-findings-and-policy-issues-eu-context_en

(4) Harju, Koivisto ja Matikka (2022): The effects of corporate taxes on small firms. Saatavilla: <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2022.104704>

(5) Kari ja Ropponen (2014): Literature review of the dynamic effects of corporate income taxation. VATT muistiot 40

(6) De Mooij ja Ederveen (2008): Corporate tax elasticities: a reader's guide to empirical findings. Oxford review of economic policy, 24.

- (7) Harju, Koivisto ja Matikka (2024): FIT #8/2024: Mitä uutta tiedämme yritysverojen vaikutuksista? Saatavilla: <https://verotutkimus.fi/fit-8-2024-yritysverojen-vaikutuksista/>
- (8) Tørsløv, Wier, Zucman (2022): The Missing Profits of Nations. Saatavilla: <https://missingprofits.world/>
- (9) OECD (2024): The Global Minimum Tax and the taxation of MNE profit. Saatavilla: <https://doi.org/10.1787/9a815d6b-en>
- (10) OECD (2025): Corporate Tax Statistics 2025. Saatavilla: <https://doi.org/10.1787/6a915941-en>
- (11) Euroopan komissio (2026): Corporate Income Taxation and Investment: A Review of Empirical Findings and Policy Issues in the EU Context. Saatavilla: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/corporate-income-taxation-and-investment-review-empirical-findings-and-policy-issues-eu-context_en
- (12) Heino (2024): Rikkaiden vero: yhteisöveron vaikutukset Suomen tulonjakoon. Saatavilla: <http://hdl.handle.net/10138/572926>
- (13) Tilastot saatavilla: <https://www.euroclear.com/finland/fi/statistics.html>
- (14) Laskelmassa ei ole huomioitu työntekijän tai työnantajan sosiaalivakuutusmaksuja, sillä ne vaikuttavat osaltaan myös tulonsaajan vakuutusturvaan. Ne huomioiden vero ansiotulosta olisi vielä selvästi korkeampi.
- (15) Ks. esim. Finér (2024): Lisää verotuloja reilusti: miten erilaiset osinkoveromallit vaikuttaisivat verokertymään ja tulonjakoon Suomessa? Saatavilla: <http://hdl.handle.net/10138/585132>

Finér Lauri
Kalevi Sorsa -säätö